

6. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

ÇALIŞMA KİTABI

YAZAR

MUSTAFA YILMAZ

**Yeni Maarif
Modeli'ne Göre
Hazırlanmıştır.**

Öğrenci
Merkezli
Etkinlikler

Yaşantı
Temelli
Öğrenme

Bağlam
Temelli
Öğrenme

Dijital
Yazılıya
Hazırlık
Soruları

Detaylı
Video
Çözümler

İzleme
Testleri

Etkileşimli
Tahta
Desteği

**MUSTAFA KEMAL
ATATÜRK**

İ S T İ K L Â L M A R Ş I

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir îmânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

ön söz

Sevgili öğrenciler,

Geçmişini bilmek, bu günü anlamak ve geleceği şekillendirmek için Sosyal Bilgiler dersini öğrenmek önemli bir adımdır. Bu kitabı sizlere tarihten coğrafyaya, vatandaşlıktan çevre bilincine kadar pek çok konuda rehberlik etmesi amacıyla hazırladık.

Kitabımızda, sadece bilgi edinmekle kalmayacak, aynı zamanda düşündüren etkinlikler ve sorularla olayları farklı açılardan değerlendirme fırsatı bulacaksınız.

Unutmayın, en değerli bilgi merak ettiğiniz ve araştırdığınız bilgidir. Umarız bu kitap, öğrenme yolculuğunuzda size ilham verir ve yeni ufuklar açar. Keyifli ve verimli bir öğrenme süreci geçirmenizi dileriz.

Bu süreçte bana destekleriyle güç veren sevgili eşim Maral YILMAZ ve kızım Dr. Zeynep Sude YILMAZ'a içtenlikle teşekkür ederim. Bilgi, deneyim ve destekleri ile sürecin eksiksiz ve kusursuz işlenmesini sağlayan Yayın Müdürü Emre ERDOĞAN'a, kitabın hazırlanma sürecinde istekle ve iş birliği içerisinde çalıştığımız Ürün Koordinatörü Ceren Sıla GÖMELİ'ye ve dizgi ekibinden uyumlu çalıştığımız Sena DOĞAN ve Nihal UĞURLU'ya teşekkür ederim.

Mustafa YILMAZ

İÇİNDEKİLER

1. ÖĞRENME ALANI

BİRLİKTE YAŞAMAK

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller . . .	6
Kültürel Bağlarımızın ve Millî Değerlerimizin Toplumsal Birlikteliğe Etkisi	10
Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri . . .	14

2. ÖĞRENME ALANI

EVİMİZ DÜNYA

Ülkemizin, Kıtaların ve Okyanusların Konum Özellikleri	26
Doğal ve Beşerî Çevre Özellikleri Arasındaki İlişki	34
Ülkemizin Türk Dünyasıyla Kültürel İş Birlikleri	42

3. ÖĞRENME ALANI

ORTAK MİRASIMIZ

Türkistan'da Kurulan İlk Türk Devletlerinin Medeniyetimize Katkıları	52
VII-XIII. Yüzyıllar Arasında İslam Medeniyetinin İnsanlığın Ortak Mirasına Katkıları	60
İslamiyet'in Kabulüyle Türklerin Sosyal ve Kültürel Hayatlarında Medyana Gelen Değişimler	68
XI-XIII. Yüzyıllar Arasında Meydana Gelen Askerî Mücadelelerin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına Katkıları	76

4. ÖĞRENME ALANI

YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ

Yönetimin Karar Alma Sürecini Etkileyen Unsurlar	88
Temel Hak ve Sorumlulukların Toplumsal Düzenin Sürdürülmesindeki Önemi	94
Dijitalleşme ve Teknolojik Gelişmelerin Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarına Etkileri	100

5. ÖĞRENME ALANI

HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ

Ülkemizin Kaynakları ve Ekonomik Faaliyetler	110
Ekonomik Faaliyetler ve Meslekler	118
Tasarlanan Bir Ürünün Yatırım ve Pazarlama Süreci	124

6. ÖĞRENME ALANI

TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER

Ulaşım ve İletişim Teknolojilerinin Kültürel Etkileşimdeki Rolü	132
Telif ve Patent Süreci	140

Dijital Yazılıya Hazırlık	151
-------------------------------------	-----

BİRLİKTE YAŞAMAK

1

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller
- Kültürel Bağlarımızın ve Millî Değerlerimizin Toplumsal Birlikteliğe Etkisi
- Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

ÖĞRENME ÇIKTILARI

- SB.6.1.1.** - Dahil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme
- SB.6.1.2.** - Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme
- SB.6.1.3.** - Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme

Anahtar Kavramlar

Birlik ve beraberlik, dil, din, grup, hak, gelenek ve görenek, kültür, millî değer, rol, sanat, sorumluluk, tarih, toplum

Cevap Anahtarı ve Video Çözümlere ulaşmak için QR kodu okutunuz.

ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN GRUPLAR VE ROLLER

1 Aşağıdaki durumların önlerindeki harfleri ilgili oldukları kutucuklara yazınız.

a. Anne ve babası Türk olan Selim'in de Türk vatandaşı olması.

b. Emir'in İrem ve Mehmet Ali çiftinin oğlu olması.

c. Ataması yapılan Selcen Hanım'ın öğretmen olması

ç. Sezin'in okul voleybol takımına seçilmesi

d. Göksu'nun Ahmet ile evlenmesi.

e. Sıla'nın anne olması.

f. Ayşe'nin Osman Bey'in yeğeni olması

Doğuştan Kazanılan Roller

Sonradan Kazanılan Roller

2 Aşağıdaki tabloda ilgili kutucuğu "✓" ile belirtiniz.

Durum	Sorumluluk	Rol	Hak
Murat Bey'in polis olması.	☐	☐	☐
Sedef'in okul kütüphanesinden yararlanması.	☐	☐	☐
Ali'nin doğal kaynakları bilinçli kullanması.	☐	☐	☐
Şule Hanım'ın çalıştığı kuruma müdür olması.	☐	☐	☐
Akif Bey'in araba kullanırken emniyet kemeri takması.	☐	☐	☐
Yasin Bey'in hizmet aksamaları durumunda ilgili kuruma dilekçe yazması.	☐	☐	☐
Işıl'ın okul kurallarına uyması.	☐	☐	☐
Ömer'in kendini ilgilendiren konularda fikirlerini ifade etmesi.	☐	☐	☐
Gökçe'nin sınıf başkanı seçilmesi.	☐	☐	☐
Meral Hanım'ın vergilerini düzenli ödemesi.	☐	☐	☐

3 Aşağıda Melih Bey'in sahip olduğu rollerden bazıları verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki soruların altlarına ilgili olduğu kutucuğun sayısını yazınız.

• Hangi rolün edinilmesinde eğitim faktörü etkili olmuştur?

• Hangi rol gönüllülük esasına bağlı olarak edinilmiştir?

• Hangi roller doğuştan kazanılmıştır?

• Hangi rollerin edinilmesinde yetenek faktörü etkili olmuştur?

• Hangi roller aile grubu ile ilgilidir?

• Genel ve yerel seçimlerde oy kullanmak hangi rolün sorumluluğudur?

• Hangi rol Melih Bey'e resmi sorumluluklar yükler?

• Hastalarını muayene etme sorumluluğu hangi role aittir?

İzleme Testi 1

1. Bireylerin yaşam içerisinde sahip oldukları roller ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bireylerin sahip oldukları roller zaman içerisinde değişebilir.
- B) Her rol bireye bazı haklar kazandırdığı gibi bazı sorumluluklar da yükler.
- C) Bazı rollerin edinilmesinde eğitim ve yetenek faktörü etkilidir.
- D) Her dönemde doğuştan kazanılan roller diğer rollerden önemlidir.

2. Haluk Bey, Hasan Bey ile Merve Hanım'ın ilk çocuğudur. Başarılı bir eğitim hayatı olan Haluk Bey, ülkemizin saygın bir kurumunda mühendis olarak çalışmaya başlamıştır. Çalıştığı kurumda Aslı Hanım ile tanışıp evlenmiştir. Alya'nın doğumu ile çiftin mutluluğu katmerlenmiştir.

Verilen bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi Haluk Bey'in doğuştan sahip olduğu bir roldür?

- A) Hasan Bey ve Merve Hanım'ın çocuğu olma
- B) Okulu bitirip mühendis olarak çalışmaya başlama
- C) Aslı Hanım ile evlenip eş olma
- D) Alya'nın babası olma

3. Annelik, sosyal bir roldür. Anne rolüne sahip olan kişilerden beklenen davranışlar yazılı değildir. Bu rollerden beklenen davranışlar toplum tarafından belirlenmiştir.

Öğretmenlik, meslekî bir roldür. Öğretmenlik rolüne sahip olan kişilerden beklenen davranışlar yazılıdır. Öğretmenler bu yazılı beklentilere göre işlerini yapmaya çalışırlar.

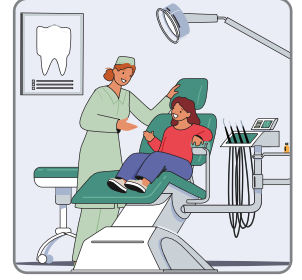
Buna göre ulaşılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal roller diğer rollerden daha önemlidir.
- B) Rollerin bireylere yüklediği sorumluluklar aynı değildir.
- C) Tüm meslek gruplarında yazılı beklentiler vardır.
- D) Her rol zaman içerisinde değişime uğrar.

4. Aşağıda dört öğrencinin gelecekte edinmek istedikleri rolleri yansıtan kartlar verilmiştir.

Emir'in kartı

Melis'in kartı

Oğuz'un kartı

Göksu'nun kartı

Buna göre hangi öğrencinin edinmek istediği rol yeteneğe bağlıdır?

- A) Emir
- B) Melis
- C) Oğuz
- D) Göksu

5. • Anne ve babamın yanında evlat,

- Dedem ve babaannemin yanında torun,
- Abi ve ablamın yanında kardeş,
- Sınıfta öğrenci ve arkadaş rollerine sahibim.

Buna göre Ramazan ile ilgili;

- I. Aynı anda birden fazla role sahiptir.
- II. Doğuştan edindiği roller vardır.
- III. Öğrencilik sonradan kazandığı bir roldür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Emre Bey;

Evlendiğinde	→	Eş
Çocuğu olduğunda	→	Baba
Torun olduğunda	→	Dede
rollerini edinmiştir.		

Buna göre;

- I. Hepsi kazanılmış rollerdir.
- II. Biri kazanıldığında diğeri sona ermiştir.
- III. Babalık rolünün sorumluluğu daha fazladır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Bireylerin sahip oldukları roller sürelerine göre farklılık gösterir.

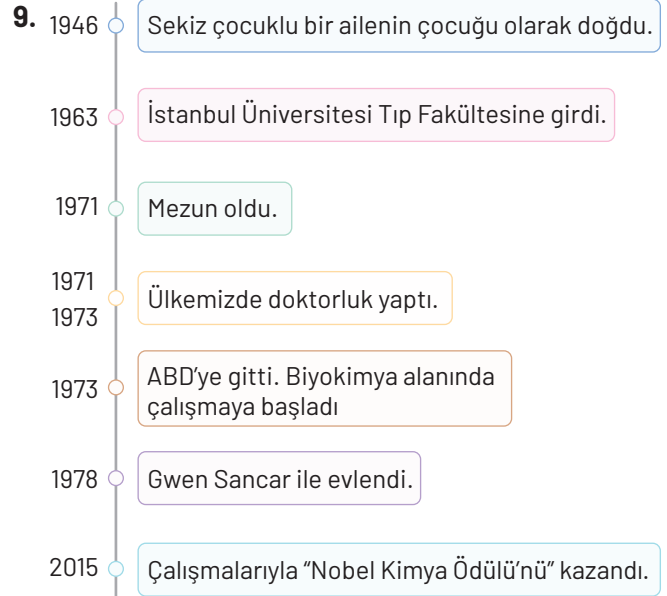
Buna göre aşağıdaki gruplardan hangisine ait sahip olunan rol diğerlerine göre daha uzundur?

- A) Arkadaş
- B) Aile
- C) Komşu
- D) İş

8. Toplumun sahip olunan rollerden bazı beklentileri vardır. Bu beklentilerden mesleklere ait olanlar yazılı iken sosyal rollere ait olanlar ise yazılı değildir.

Verilen bu açıklamaya göre aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğru değildir?

- A) Ahmet Bey'in hastaları ile ilgilenmesi yazılı bir roldür.
- B) Bir polis memurunun toplumun huzuru için uğraşması meslekî bir roldür.
- C) Torunların dedeler tarafından çok sevilmesi mesleki rolün bir gereğidir.
- D) Sorumluluğu ebeveynlere saygı olan rol, sosyal bir roldür.

Buna göre Aziz Sancar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eğitim yoluyla edindiği roller vardır.
- B) 1978'de gönüllü olarak bir rol edinmiştir.
- C) Mesleki alandaki rolleri onu çok zorlamıştır.
- D) Mesleğindeki başarısı, uluslararası bir ödül getirmiştir.

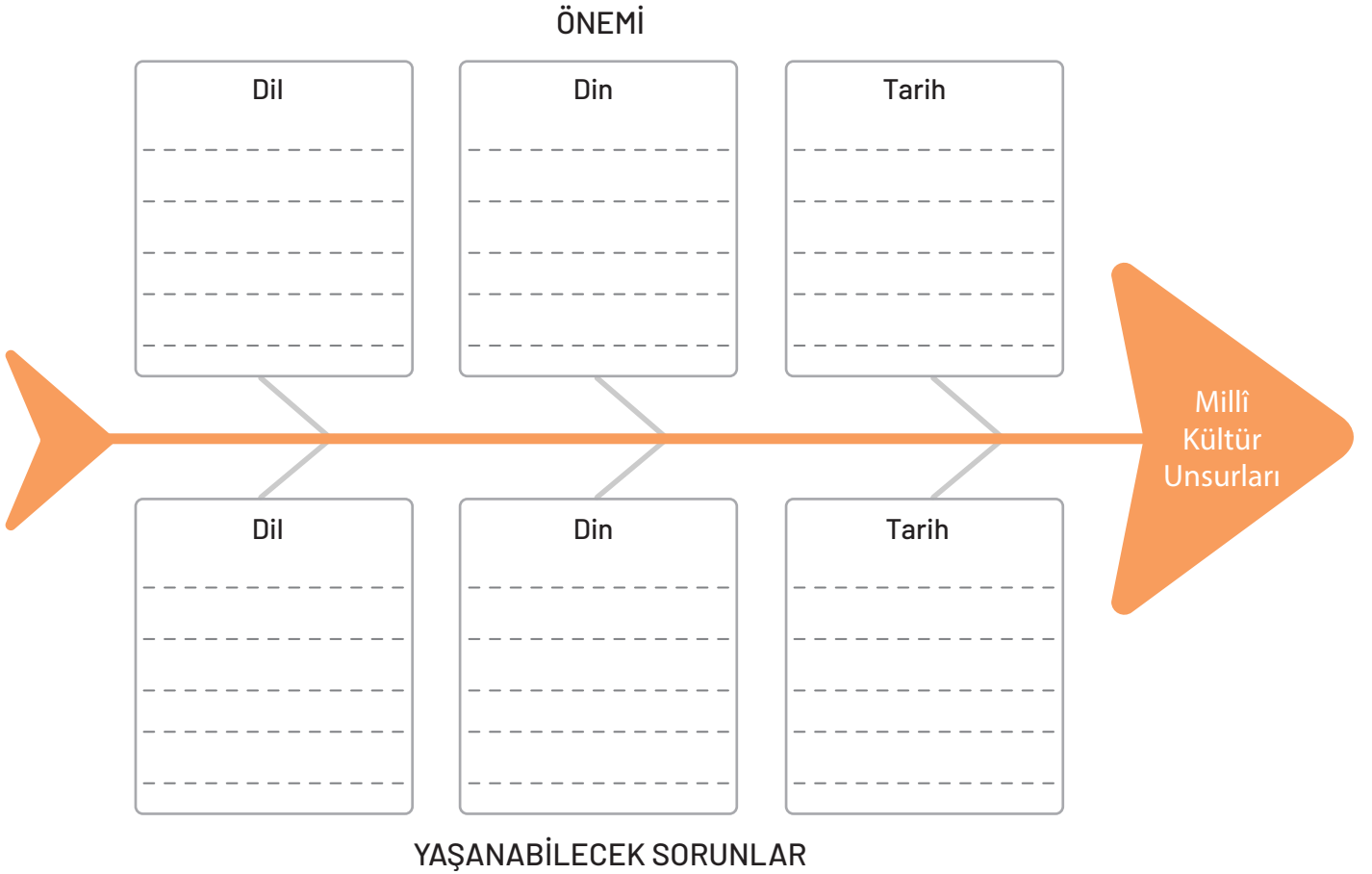
10. Aşağıdakilerden hangisi farklı rollerin ortak sorumluluğu olarak kabul edilebilir?

- A) Aile bireylerine saygılı olma
- B) Önceden belirlenmiş kurallara uyma
- C) Çocukları geleceğe hazırlama
- D) Toplumda adaleti sağlama

KÜLTÜREL BAĞLARIMIZIN
VE MİLLÎ DEĞERLERİMİZİN
TOPLUMSAL BİRLİKTELİĞE
ETKİSİ

1 Aşağıdaki balık kılçığı diyagramında;

- Üstteki kutulara millî kültüre ait verilen unsurların önemini yazınız.
- Alttaki kutulara bu unsurlara önem verilmemesi durumunda oluşabilecek sorunları yazınız.

2 Millî kültürün önemini yansıtan iki slogan üreterek aşağıdaki kutucuğa yazınız.

3 Aşağıdaki millî kültürümüze ait görsellerin altlarına isimlerini yazınız.

Mevlana (Şeb-i Aruz)

Ebru Sanatı

Nevruz Bayramı

Dinî Bayram

Millî Bayram

Hacivat Karagöz

4 Aşağıdaki açıklamaların altlarına ilgili oldukları millî kültür unsurlarını yazınız.

● Gelenek

● Mimari

● Dil

● Sanat

● Tarih

Askere gidecek Burak için yemek verilmiş, düzenlenen eğlence sonrasında Burak'ın eline kına yakılmıştır.

Türkler, İslam dinini kabul ettikten sonra yaşam merkezlerine cami, medrese ve türbeler yapmaya başlamıştır.

Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan Divan-ı Lügat-it Türk, ilk Türkçe sözlüktür.

Ebru, hat, tezhip ve halı denilince Batı'da akıllara Türk kültürü gelir.

Kurtuluş Savaşı Müzesi'ne düzenlenen geziler öğrencilerde millî şuurun güçlenmesine katkı sağlar.

İzleme Testi 2

1. Bir toplumun tarihsel süreçte ürettiği, kuşaktan kuşağa aktardığı maddi ve manevi özelliklerin tümüne kültür adı verilir. Kültür bir yönüyle o milletin ortak değerlerini ifade ettiği için o ulusu diğer uluslardan farklı kılar.

Buna göre kültür kavramı ile ilgili;

- I. İçerisinde farklı unsurlar barındırır.
- II. Milletler için ayırt edici bir özelliktir.
- III. Değişime ve gelişime açıktır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2.

Verilen afişten hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil birlik ve beraberlik için önemlidir.
B) Geleceğimiz için dilimiz korunmalıdır.
C) Dilimiz millî kültür unsurlarından biridir.
D) Türkçe en çok konuşulan diller arasında yer alır.

3.

Milletimizin geçmişine ait önemli olayları ve tarihleri coşku içinde kutladığımız anlardır.

Destanlar, türküler, hikayeler, masallar, ninniler gibi yazılı ve yazısız öğeleri kuşaktan kuşağa aktaran en önemli kültür taşıyıcısıdır.

İnsanlara iyiliği, doğruyu, dayanışmayı ve yardımlaşmayı öğütleyen bir değerler sistemidir.

Verilen tanımlar ilgili oldukları kavramlar ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) Bayram
B) Dil
C) Sanat
D) Din

4. Toplumumuzda askerlik görevini yerine getirecek kişiler için uğurlama törenleri düzenlenir. Askere gidecek kişiler ailesi, akrabaları ve arkadaşları tarafından hep birlikte uğurlanır. Yine benzer şekilde toplumumuzda nişan ve düğün törenlerinde de insanlar bir araya gelmekte, halk oyunları eşliğinde hep beraber eğlenmektedir. Düğüne katılan davetliler evlenecek kişilere hediyeler verirler.

Bu uygulamaların;

- I. Birlik ve beraberliğin güçlenmesi,
- II. Mutluluk ve hüznün paylaşılması,
- III. Toplumsal dayanışmaya katkı sağlanması

durumlarının hangilerine ortam hazırlandığı söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

5. Kurban ve Ramazan bayramları aileleri, akrabaları, komşuları ve arkadaşları bir araya getirir. Gelenek ve göreneklerin yaşatıldığı bu günlerde büyükler ziyaret edilerek elleri öpülür, hayır duaları alınır. Dargınların barıştığı bu günlerde gelen konuklara ikramlarda bulunulur.

Buna göre dinî bayramlar ile ilgili;

- I. Toplumsal dayanışmayı artırır.
- II. Hoşgörü ortamı oluşturur.
- III. İkili ilişkileri güçlendirir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Atatürkçü düşünce sisteminin dayandığı temel ilkelerden biri millî kültürdür. Nitekim Atatürk'ün birçok sözü doğrudan millî kültür öğeleri ile ilgilidir.

Bu yargı Atatürk'e ait aşağıdaki sözlerden hangisi ile desteklenemez?

- A) "Hiçbir millet, aynen diğer bir milletin taklitçisi olmamalıdır. Çünkü böyle bir millet, ne taklit ettiği milletin aynısı olabilir ne kendi milliyeti içinde kalabilir."
- B) "Türk çocuğu ecdadının yaptıklarını öğrendikçe daha büyük işler yapma gücünü kendinde bulacaktır."
- C) "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."
- D) "Türk dilini çok sevip onu yüceltmek için çalışmalıyız."

7.

"Geçmişinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkumdur. Hafızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi geçmişiyse, hatıralarıyla ve benliğini birleştiren bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir."

Peyami Safa'nın bu sözü aşağıdaki millî kültür öğelerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Mimari
- B) Tarih
- C) Sanat
- D) Müzik

8.

Genel Ağ Haberi

Dünyanın ilk hayvan hastanesi olma özelliği taşıyan Gurabahane-i Laklakan (Düşkün Leylek Evi) yeniden açıldı. Türk halkının hayvanlara verdiği önemin bir göstergesi olan Gurabahane-i Laklakan, dünyanın ilk hayvan hastanesidir. Bursa'da 19. yüzyılda Osmanlılar tarafından, başta sakat leylekler olmak üzere göçmen kuşların bakımının yapılması amacıyla kurulmuştur.

Bizim kültürümüzde evler yapılırken kuş evleri de yapılmıştır. Şehirler kurulurken sokak hayvanlarının da yaşam koşulları dikkate alınmıştır. Onların yaşayabilecekleri ortamlar inşa edilmiştir. İnsanların bir kısmı sadakalarını buralara vererek sevap kazanmıştır.

(Genel ağ haberinden derlenmiştir.)

Buna göre millî kültürümüz ile ilgili;

- I. Diğer canlılara da merhamet gösterilir.
- II. Hayır yapma duygusu güçlüdür.
- III. Farklı alanlarda diğer kültürleri etkilemiştir.

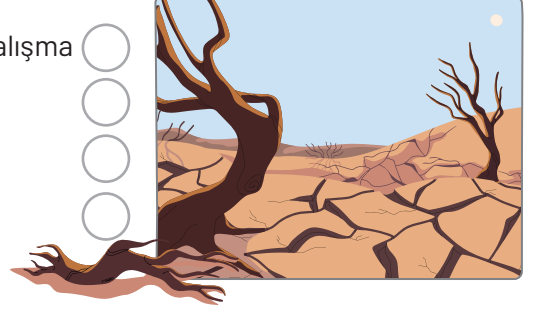
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

TOPLUMSAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1 Aşağıda görselleri verilen toplumsal sorunların çözümü için doğru olan yöntemleri "✓" ile belirtiniz.

- Devletler arası ilişkilerde yaşanan sorunları barış yoluyla çözmeye çalışma
- Doğal kaynakları bilinçli kullanma
- Karbon salınımını azaltma
- Çevre noktasında bilinç oluşturma

- Hijyen kurallarına dikkat etme
- Ekmek israfını önleme
- Sağlık çalışanlarının uyarılarını dinleme
- Ağaç dikim çalışmalarını hızlandırma

- Ormanlık alanlarda dikkatli davranma
- Ormanlık alanlar içine olası yangınlara müdahale için yollar açma
- Ormanlık alanlara cam ürünler bırakmama
- Ulaşımda toplu taşıma araçlarını kullanma

- Fabrika atıklarını damıtarak doğaya bırakma
- Geri dönüşüme girebilecek ürünleri tercih etme
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelme
- Toplum bilincini güçlendirmeye yönelik çalışmalar yapma

2 Geçen yıl öğrendiğiniz bilgilerden hareketle çevre sorunlarının azaltılmasına katkı sağlayacak enerji türlerini aşağıdaki kutucuklara yazınız.

3 Aşağıdaki toplumsal sorunların sonuçlarını altlarındaki boş alanlara yazınız.

Küresel İklim Değişimi

1.
2.
3.

Kuraklık

1.
2.
3.

Terör

1.
2.
3.

Göç

1.
2.
3.

Doğa Kaynaklı Afet

1.
2.
3.

1. Aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisi toplumsal sorunların çözümüne katkı sunmaz?

- A) Geri dönüşüme giren ürünleri kullanma
- B) Doğal kaynakları bilinçli tüketme
- C) İsraftan kaçınma, tutumlu olma
- D) Ulaşımda özel araçları kullanma

2.

Genel Ağ Haberi
...

11 MİLYON AĞAÇ

BUGÜN FİDAN YARIN NEFES

Daha yeşil bir Türkiye için 11 milyon ağacı geleceğe miras bırakarak "Dünya Rekoru"na koşuyoruz. Ülkemizde ağaç ve orman sevgisini geliştirmek, toplumun bütün kesimlerinin çevreye olan duyarlılıklarına katkı sağlamak maksadıyla 7'den 77'ye toplumun bütün kesimlerinden etkinliğe katılacak vatandaşlarımızın katkılarıyla ülke genelinde 11 milyon adet fidanı toprakla buluşturacağız.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toprak erozyonun önlenmesi amaçlanmıştır.
- B) Kampanyaya sivil toplum kuruluşları da destek vermiştir.
- C) Toplumsal duyarlılığın artması amaçlanmıştır.
- D) Ağaçların dikileceği yerler resmi kurumlar tarafından belirlenmiştir.

3. Kyoto Protokolü iki buçuk yıl süren müzakereler sonucunda, 1997 yılında Japonya'nın Kyoto şehrinde yapılan konferansta kabul edilmiş, 2005 yılında yürürlüğe girmiştir.

Bu protokol ile;

- Atmosfere salınan sera gazı miktarının %5'e çekilmesi,
- Atmosfere bırakılan metan ve karbondioksit oranının düşürülmesi için alternatif enerji kaynaklarının kullanılması,
- Termik santrallerde daha az karbon çıkartan sistemlerin ve teknolojilerin devreye sokulması amaçlanmıştır.

Buna göre protokolün;

- I. Çevre kirliliğinde azalma,
- II. Kamuoyu bilincinde güçlenme,
- III. Gıda israfında azalma

durumlarından hangilerine ortam hazırlaması beklenir?

A) I ve II	B) I ve III
C) II ve III	D) I, II ve III

4. Günümüzde tüm insanlığı tehdit eden birçok sorun vardır. Bu sorunlardan bazıları doğrudan beşerî unsurlardan kaynaklanırken bazılarında ise doğal unsurlar etkilidir.

Buna göre aşağıdaki toplumsal sorunlar kendi arasında gruplandığında hangisi farklı bir bölümde yer alır?

A) Göç	B) Sel
C) Kuraklık	D) Deprem

5.

AFAD T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM BAŞKANLIĞI

Deprem, sel ve heyelan gibi doğal afetler ile acil durumlara müdahale amacıyla kurulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, ülke genelindeki yapılanmasıyla ihtiyaç duyanların imdadına yetişiyor.

AFAD EKİPLERİ 7 GÜN 24 SAAT NÖBETTE

- AFAD ekipleri bu yıl 2 bin 679 olaya müdahale etti.
- Müdahale edilen olaylarda 4 bin 631 kişi sağ kurtarıldı, 603 kişinin ise cansız bedenine ulaşıldı.
- AFAD, ayrıca son 10 yılda 58 ülkeye 4,5 milyar lira tutarında insani yardım ulaştırdı.
- AFAD, 12 milyon kişiye "Temel Afet Bilinci" eğitimi verdi.

Buna göre AFAD ile ilgili;

- Afet noktasında toplumu bilgilendirmeye çalıştığı,
- Her an müdahaleye hazır beklediği,
- Yurt dışında da görev aldığı

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

6. Aşağıda T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) işbirliği ile "Gıdanı Korumak-Sofrana Sahip Çıkmak" isimli kampanyaya ait bir broşür verilmiştir.

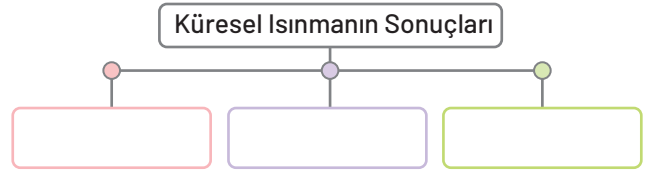
Bu broşür aşağıdaki hangi toplumsal soruna karşı yapılan iş birliğinin bir göstergesidir?

- A) İklim değişikliği B) Gıda israfı
C) Doğal afetler D) Kuraklık

7. Küresel ısınmanın önlenmesinde aşağıdaki çalışmalardan hangisi etkili değildir?

- A) Karbon salınımını azaltma
B) Bitki örtüsünü güçlendirme
C) Dayanıklı binalar yapma
D) Yenilenebilir enerjiye yönelme

8.

Aşağıdakilerden hangisi bu şemanın bir parçası olamaz?

- A) Sıcaklık ortalamalarının değişmesi
B) Gıda israfının yaygınlaşması
C) Şiddetli ve yıkıcı yağışların görülmesi
D) Tarımda verimliliğin azalması

9. Ahmet toplumsal sorunların çözümünde etkili olan önlemler ile ilgili şu bilgileri vermiştir:

- İsrafın önlenmesi ve tarımda verimliliğin artırılması
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının tercih edilmesi
- Herkesin güvenli ilaç ve aşıya ulaşması

Bu önlemler ilgili olduğu toplumsal sorunlar ile eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Salgın hastalıkları B) Göç
C) Açlık D) İklim değişikliği

İzleme Testi 4

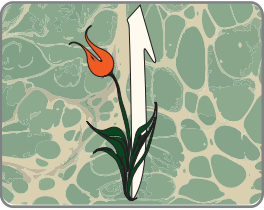
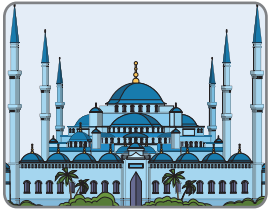
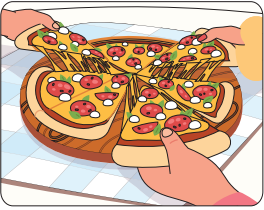
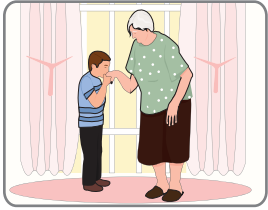
1. Bireyin kendi seçimleri doğrultusunda; ilgi, yetenek ve eğitime bağlı olarak kazandığı rollere sonradan kazanılan rol adı verilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sonradan kazanılan role örnek gösterilemez?

- A) Sıla Hanım'ın voleybol millî takımında oyuncu olması
- B) Kayra'nın Mustafa Bey ve Meral Hanım'ın torunu olması
- C) Zeynep Hanım'ın çalıştığı bankaya yönetici olarak atanması
- D) Alper'in konservatuvar seçmelerinde başarılı olması

2. Türk toplumu olarak kültürel özelliklerimiz yani millî kültürümüz bizim millî kimliğimizdir. Kültürümüz, milletimizin her ferdini "biz" duygusu ve düşüncesi etrafında birleştiren unsurlardan oluşur.

Aşağıdaki görsellerden hangisi bu unsurlara örnek olarak gösterilemez?

- A)
- B)
- C)
- D)

3.

"Her milletin kendine özgü gelenekleri kendine özgü âdetleri kendine özgü millî özellikleri vardır. Hiçbir millet aynen diğer milletin taklitçisi olmamalıdır. Çünkü böyle bir millet ne taklit ettiği milletin aynısı olabilir ne de kendi milliyeti içinde kalabilir. Bunun sonucu şüphesiz ki acıdır."

Atatürk bu sözü ile kültürün hangi yönüne dikkat çekmek istemiştir?

- A) Milletler için ayırt edici bir yönünün olması
- B) Değişime ve gelişime açık olması
- C) Oluşumunun çok uzun yıllara dayanması
- D) Maddi ve manevi unsurlardan meydana gelmesi

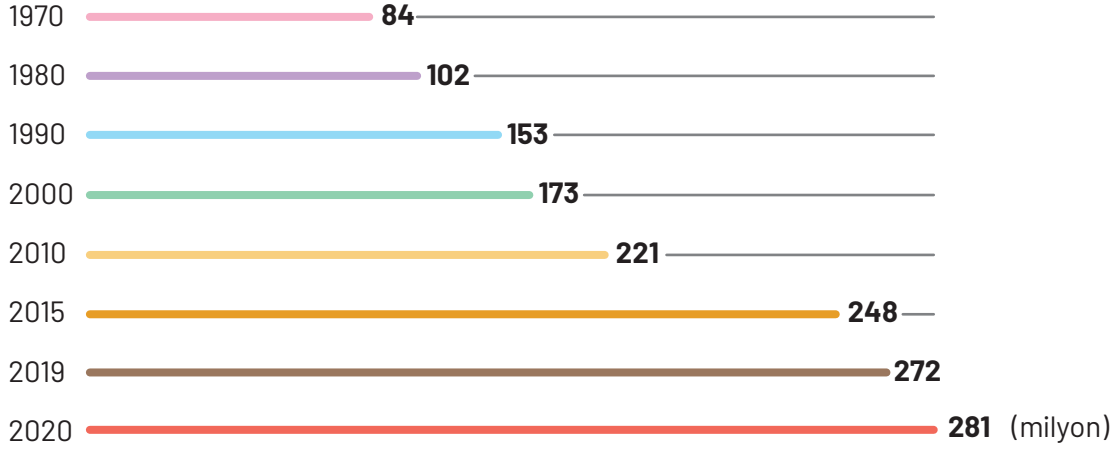
4.

Verilen görsel aşağıdaki toplumsal sorunlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Açlık
- B) Göç
- C) Küresel Isınma
- D) Savaş

5. Aşağıda 1970-2020 yılları arasında dünya genelinde doğdukları ülkeden başka ülkelere göç eden insan sayısını gösteren bir tablo verilmiştir.

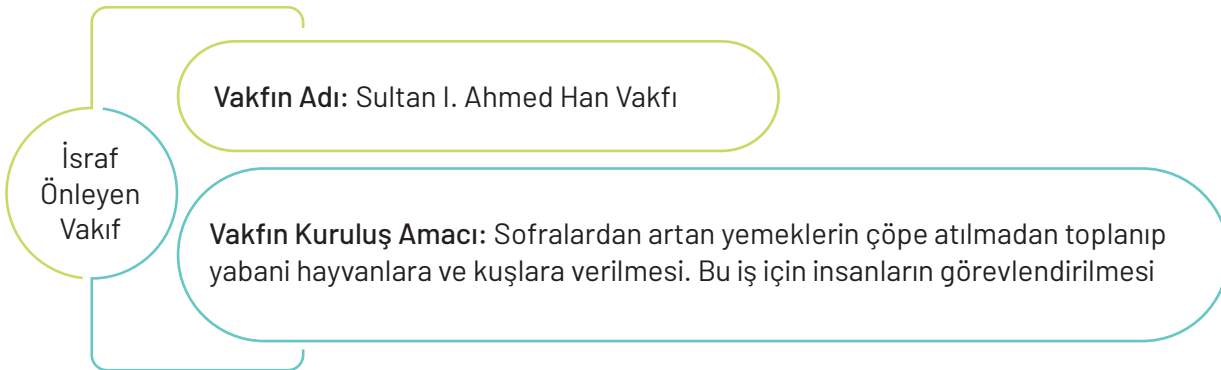
Buna göre;

- I. Yıllar içerisinde sürekli bir artış yaşanmıştır.
- II. 2020 yılında göç eden insan sayısı 300 milyona yaklaşmıştır.
- III. Göç eden insan sayısı dünya nüfusunun %5'ine yakındır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

6.

Osmanlı padişahı I. Ahmed tarafından açılan vakfın çalışmaları,

- I. Duyarlılık,
- II. Hayır yapma,
- III. Merhamet

kavramlarından hangileri ile ilişkilendirilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

7.

Genel Ağ Haberî

Arjantin Devlet Başkanı Mauricio Macri, G-20 Liderler Zirvesi açılış konuşmasında, "Dünyaya küresel sorunların, küresel çözümler gerektirdiğini göstermemiz gerekir." dedi.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Macri'nin bu sözüne göre toplumsal sorunlar ile ilgili,

- I. Çözüm yolu iş birliğinden geçer.
- II. Gelişmiş ülkelerde etkileri daha fazladır.
- III. Diğer canlıların yaşamları üzerinde de etkilidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

8.

(...) Mevlânâ da "Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol, şefkat ve merhamette güneş gibi ol, başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol, hiddet ve asabiyette ölü gibi ol, tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol, hoşgörölükte deniz gibi ol" sözleriyle engin hoşgörüsünü ifade etmiştir. Herkese "Gene gel, gene, ne olursan ol" diyerek kucak açan Mevlânâ, "Nasılsan öyle gel" diyerek herkesin olduğu gibi kabul edilmesi gerektiğinin altını çizmiştir.

Yusuf Özen, Hikmet Yurdu Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi C.7, s. 59

Verilen bu bilgidten hareketle Türk büyükleri ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Fikir ve düşünceleri ile yaşadıkları dönemde anlaşılmamışlardır.
- B) Birlik ve beraberlik ruhunun oluşumuna katkı sunmuşlardır.
- C) Diğer toplumların kültürleri üzerinde de etkili olmuşlardır.
- D) Düşüncelerini yaymak için büyük mücadeleler vermişlerdir.

9. Aslı gelecekte sahip olmak istediğı roller ve bu rollerin ona yükleyeceği sorumluluklar ile ilgili aşağıdaki tabloyu hazırlamıştır.

	Rol	Sorumluluk
1.	Okul voleybol takımında oyuncu olma	- Antrenmanlara düzenli katılmak - Uyumlu olmak
2.	Tıp fakültesinde öğrenci olma	- Dersleri dikkatli dinlemek - Okula düzenli gitmek
3.	Abla olmak	- Fikirlerini ifade etmek - İhtiyaçlarının karşılanmasını talep etmek
4.	Doktor olmak	- Hastalarla iyi ilişkiler kurmak - Mesleki gelişmeleri takip etmek

Buna göre tablonun hangi satırında bir bilgi hatası vardır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.